

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 190 (3352) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Charkovnál megerősítették a német védelmet

Roosevelt visszautazott az Egyesült Államokba — Churchill vasárnap mondja el rádióbeszédét

Megbiusultak az angol-szovjet munkástárgyalások

Ottavából jelentik: (MTI) Hivatalosan közlik, hogy Churchill vasárnap 17 órakor beszédet mond a rádióban.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Ottavából jelentik, hogy Roosevelt szerdán este elutazott az Egyesült Államokba. Az elnököt Mackensie King miniszterelnök és Earl of Athlone főkörmányzó bucsuztatta a pályaudvaron.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az Aftonbladet londoni tudósítója szerint londoni tájékoztató politikai körök úgy vélik, hogy a szovjet-angol-amerikai hármassértekezlet rendezésének a legfőbb nehézsége abban rejlik, hogy Sztalin nem akar ilyen értekezletet. Sztalinnak az

az álláspontja hogy nem akarja magát lekötni és nem hajlandó résztvenni olyan értekezleten, amelyen kénytelen lenne állástfoglalni a szövetségesek hadászatiának legsürgősebb kérdéseiben. Attól tart ugyanis, hogy az oroszok közül nem mindenki helyeselné azokat a kötelezettségeket, melyeket esetleg vállalni kellene Anglia és Amerika irányában.

Genfből jelentik: (MTI) A Daily Herald jelenti, hogy két újabb kormány megbízott tartózkodik Nagybritannia részéről az Egyesült Államokban azzal a céllal, hogy megtekintse az amerikai repülőgépgyárakat. A megbízottak terv szerint, a kanadai hadfelszerelési gyárakat is meg fogják tekinteni.

haderők főparancsnokává nevezték ki. Nekj kell majd irányítania az Indiából és Ceylonból kiinduló hadműveleteket Japán ellen.

Genfből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Londoni jelentés szerint a quebeci megbeszélés után tartott sajtóértekezletéről közölt beszámolójában a News Chronicle megemlíti, hogy az egyik hivatalos angol szónok közlése szerint Roosevelt és Churchill a tanácskozáson határozott politikát állapítottak meg a felszabadított területek jövőbeni igazgatásáról. Világos — mondotta a szónok — hogy azt a politikai rendszert, amelyet most Szici-

liában sikerrel vezettek be, nem lehet a szövetségesek iránt barátságos érzelmeket tanúsító országokban alkalmazni.

A lap más helyén kanadai támadást közöl a brit tájékoztató miniszter ellen és szemére veti a miniszternek, hogy nem tudott kontaktust teremteni a sajtó embereivel fennhőzjó modora miatt.

Hivatalos közlemény a Franco-Hoare megbeszélésekről

Lisszabonból jelentik: (MTI) A spanyol fővárosban hivatalos közleményt adtak ki Franco államfőnek Hoare, angol nagykövettel folytatott tanácskozásairól. Eszerint a megbeszélések a legszívleesebb barátság jegyében folytak le. Az angol nagykövet közölte, hogy az angol kormány a jövőben is változatlanul érvényben tartja a spanyol nemzeti területekre, valamint a spanyol gyarmatokra és Tangerte vonatkozó garanciáit.

Olasz lap szerint nem szabad a német-orsz megegyezés lehetőségére építeni

Romából jelentik: (MTI) A Lavoro Italiano a quebeci értekezletéről megállapítja, hogy minden jel szerint a katonai kérdések és azok további alakulása szempontjából pozitív eredménnyel járt a tanácskozás, de széleskörű politikai megegyezésnek kell még létrejönnie először az angolszászok, azután pedig az angolszászok és a szovjet között. A megkötendő és a megkövetelt egyezmények szükségessége nem jelent szükségszerűen szakadást, még kevésbé hlyrehozhatatlan szakadást. Eszszzerű dolog, hogy lehetséges súlyos különbségek ilyen bonyolult kérdésekben, de teljesen felesleges ezekre építeni és hétről-hétre hangoztatni, mint ahogy két év óta Olaszor-

szágban teszik, hogy megegyezés készű Berlin és Moszkva között.

A lap azután megállapítja, hogy az ellenségnek a olasz kérdések megoldására vonatkozó véleményéről nem lehetett semmit sem megtudni. A Badoglio-kormány tovább folytatja a háborút, mert ez becsületbeli kötelessége. Az olasz népnek — az egész világ által unalomig ismételt elismerése szerint — olyan kevés felelőssége van a világotsújtó csapásokban, hogy lehetetlennek látszik annál nagyobb bombázás, mint amilyen Olaszország eddig keresztül ment. Olaszország az a nemzet és állam, amelynek az-európai együttélés példájának kell lennie, mert ez a küldetése.

Változatlanul Charkovra esik a keleti harcok súlypontja

Berlinből jelentik: (B. T.) Berlinben az a vélemény uralkodik, hogy bár az oroszok fokozták támadásaikat a Miusz mentén, a súlypont változatlanul Charkovra esik, ahol ennek következtében megerősítették a német védelmet. A német hadvezetőség ugyanis arra számít, hogy az oroszok a Dnyeper-kanyarulat irányában kezdenek újabb támadást Poltava felé. Az oroszok szeretnék megingatni a németek déli szárnyát, hogy oldalba támadhassák a charkovi német védelmi állásokat. Öszszefoglalóan berlini katonai körök megállapítják, hogy a keleti védekezés csata változatlan heveséggel folyik.

A Pest írja: Zürichből érkezett jelentés szerint az orosz repülőterekről szerdán erős bombázórajok indultak el Európa felé. Támadást hajtottak végre, melynek eredménye még ismeretlen.

Berlinből jelentik: (MTI) Mint a Német Távirati Iroda értesül, augusztus 26-ra virradó éjszaka ellenséges repülőök zavarórepülést végeztek északnyugati terület felett. Csekély károk keletkeztek.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat jelentése szerint Mount Batton lord altengernagyot a délázsiai szövetséges

A kormány tagjainak résztvéltátogatása a Kormányzónál

A MTI jelenti: A Kormányzó ma délelőtt Gödöllőn kihallgatáson fogadta Kállay Miklós miniszterelnököt, Keresztes-Fischer Ferenc belügyminisztert és vitéz csatái Csatai Lajos honvédelmi minisztert. A miniszterel-

nök és a kormány tagjai a hősi halált halt kormányzóhelyettes temetésének évfordulója alkalmából résztvéltüket jeleztek ki a Kormányzónak és feleségének az őket és a nemzetet ért nagy veszteség felett.

Antal István miniszter beszéde a magyar propaganda keresztény és magyar alapjairól

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Mihailovics Zsigmond pápai prelátus szerdán áldotta meg a nemzetvédelmi propaganda minisztérium Andrássy-ut 135 szám alatt levő hivatali helyiségeit. Az ünnepségen jelen volt hivatalának tisztikara élén. Antal István dr. m. kir. nemzetvédelmi miniszter is, aki a szertartás után nagy beszédet mondott:

— A magyar propaganda a krisztusi eszmény és a haza fogalmának jegyében fejté ki munkásságát a sajátos magyar gondolkodásmódnak megfelelő eszközökkel — mondotta a miniszter — Ez a szó: propaganda, mint az utóbbi háberu annyi más fogalma, a tiszta és valódi fogalmát elveszítette. Pedig a tiszta, nemes és valódi propaganda tulajdonképpen nem más, mint az a törekvés, hogy a helyes erkölcsi és emberi tulajdonságokat megőrizze és megerősítse a lelkekben. Ez a törekvés tehát mindig csak nemes, tiszta és szigoru erkölcsi alapon kifejtett működéssel érhető el. Krisztus anyaszentegyháza két évezrede őrizte ezeket a nemes em-

beri és erkölcsi tulajdonságokat a legtökéletesebb tisztaságában, a lelkek között. A magyar propaganda két alaphövet követ: Azt, hogy ez az ország mindig magyar maradjon és Magyarország jelett és a magyar emberek lelkében Krisztus keresztjének tiszta fénye schasem homályosodjék el. Ennek a két alapelvnek felismerésével teljesíti a magyar propaganda azt a szolgálatot, melynek célja, hogy az országban a nyugalom, a fegyelem és a rend uralkodjék a lelkekben is, és mindannyiunkban azt a megrendíthetetlen tudatot alakítsa ki, hogy hazánk csak addig bír ellenállani a megpróbáltatásoknak, amíg lelkében, céljaiban, módszereiben és eszközeiben kizárólagosan magyar marad. A magyar propaganda ezeknek a szempontoknak a megvilágításában, szellemi erőinek legteljesebb kifejtésével helytáll a hétköznapi élet szines kérdései között és a belső egyéni élet minden vonalán, hogy Magyarország számára biztosítani tudja a szebb jövőt.

A derecskei járás községei hétezer pengőt adakoztak a fronton küzdő katonák szeretetsomagjaira

Bihar vármegye és Nagyvárad város vezetőinek felhívására a lakosság minden rétege megmozdult, hogy szeretetéről és ragaszkodásáról biztosítsa a messzé orosz földön küzdő hős honvédeinket. Legutóbbi nyugtázásunk óta a következő adományok érkeztek be a Magyar Házbá:

Körösszakál község 23 csomag, Ujiráz község 32 csomag, Kismarja 44 csomag, 14 liter bor, Váncsod 29 csomag, Szentpéterszeg 25 csomag, 2 kg. keksz, Mezőpeterd 40 csomag, 25 liter bor, Biharfelegyháza 60 csomag, 20 liter bor, Bakonyszeg 40 csomag, Furta és Vekerd községek 50 csomag, 25 liter rum, Almaszeg 5 kg. keksz, 100 cigareta és 96,10 P, Nagykerek 20 csomag, 20 liter bor, özv. Ovári Sándorné Váradszöllös 5 csomag, Sarrétudvari 94 csomag, Hegyközkovács 16 csomag, 16 liter bor, Középesi körjegyzőség 1 láda, Biharagybajomi körjegyzőség 2 láda, Berettyószentmárton 30 csomag, 1400 cigareta, Ártánd 30 csomag, Elead 104 csomag, 18 liter bor, Barátka 40 csomag, Szalárd 20 csomag, Berettyócsoha, Alsólugos körjegyzőség 261 csomag, 14 üveg bor, Bedő 7 csomag, Orvendi körjegyzőség 21 csomag, 6 liter bor, Mezőtelegd 38 csomag, Okány község 1 csomag, Mezőgyár község 167,65 P, Szerp község 117 P, Középesi körjegyzőség 243,04 P, Dréher Haggenmacher sörgyár r. t. 200 P, Szász Mihály Nagyvárad 5 P, Már Dénes Nagyvárad 5 P, Kállay Gyula Nagyvárad 5 P, Steiner Miklós Nagyvárad 80 P, Juhász Mária tanítónő Nagyvárad 10 P, Haibach Márta Nagyvárad 10 P, Dacz Ignác Nagyvárad 10 P, N. N. Nagyvárad 10, dr. Borbély Dezső Nagyvárad 20, Fluck Ferenc városi tanácsnok Nagyvárad 15 P, Vértessy Albert gyógyszerész Nagyvárad 5 P, Páll Pálné Nagyvárad 15 P, Ince Lipót Nagyvárad 300 P, Lönyay Gizella és családja Váradszöllös 20 P, Rózsa Emil Nagyvárad 10 Pengő, Emódy János ny. vasúti tisztviselő 10 P, a derecskei járás lakói 6986 P.

A további adományokat legközelebb nyugtazzuk.

Ülést tartott a nagyváradai iskolák gondnoksága

Százfennyolc állami tanító és huszonegy óvónő működik a városban

Nagyvárad, augusztus 26. Szerdán délután 6 órai kezdettel tartotta meg a nagyváradai iskolák gondnoksága ülését, dr. Soós István polgármester elnöklésével. Az értekezleten résztvettek dr. Medvigy Ferenc felsőházi tag, dr. Pál Árpád országgyűlési képviselő, dr. Thury Kálmán ny. ítélőtáblai elnök, dr. Pöstyén Márton törvényszéki elnök, Fildán Emil ny. táblai tanácselnök, Oszvald Arisztid premontrai kanonok Hasznos Imre iskolaigazgató, dr. Martsa Dénes tanfelügyelő, dr. Dalló Gyula tanácsnok, dr. Erdélyi Géza postafőigazgató, Csernák Béla református esperes, dr. Szirmai Kálmán és dr. Csetényi Gyula tisztiorvosok, Mónus Sándor, dr. K. Nagy Zoltán táblabíró és még számosan a tanügyi férfiak közül.

Dr. Soós István elnöki megnyitóját után, vitéz Skultéthy gondnok terjesztette elő beszámolóját az iskolák és óvodák állapotáról.

Röviden jellemezte a gondnoki bejelentés ezután az iskolák állapotát azzal a javaslattal, hogy amennyiben lehet, a szükséges munkálatok költségeire fedezetet találni, úgy ezek november 3-ig körzetenként elvégeztetők.

Nagyvárad városában összesen 113 állami tanító és 21 állami óvónő működik.

A gondnokságuk elsőrangú feladata a tankötelesek törzskönyvezése. Etekintetben a gondnok felhívta a figyelmet arra, hogy a város utcáin nagyszámban találhatók a kéregető és csavarzó gyermekek. Ennek az okát abban lehet találni, hogy a tankötelesek összeírása nem történt meg és csak az jár iskolába, aki beiratkozik.

Igen sok a ki- és beköltözött család, akiknek gyermekeiről adatok nem állnak rendelkezésünkre.

A beszámoló előadása után Csizmányi Ferenc igazgató tanító és dr. Medvigy Ferenc felsőházi tag szólaltak fel. Mindketten azt indítvá-

nyozták, hogy a november 3-ig tartó tanítási szünet alatt a helybeli tanítóság elvégezheti háziról-házirajrva a tankötelesek összeírását. A gondnokság egyhangulag magáévá tette a javaslatot.

A Horthy István telepen létesítendő iskola építési költségét felvesszik az 1944. évi költségvetésbe. Örömmel értesült a gondnokság arról, hogy a telep középpontján ki-mérték már a négytantermes iskola

Nagyvárad társadalma egységesen ünnepli meg a felszabadulás évfordulóját

Nagyvárad, augusztus 26. A Társadalmi Egyesületek Nemzeti Együttműködése augusztus 25-én helyiségében értekezletet tartott. Az értekezleten megjelentek: dr. Medvigy Ferenc, az Együttműködés h. elnöke, Soltész Kálmán ügyvezető titkár, dr. Thury Kálmán, Hasznos Imre, Horváth Árpád, Szabó Károly intézőbizottsági tagok továbbá Papp Béla ref. lelkész, mint a nagyváradai ref. egyház, Varga Kálmán, a Nemzeti Munkaközpont és vitéz Sztacho Szever, mint a vitézi szék kiküldötte, Vitan Zoltán, a Tűzharcos Szövetség nagyváradai főcsoportjának vezető tisztje és a nagyváradai levente parancsnokság képviselője, dr. Schrifert Béla, az Együttműködés elnöke, Turnóczky Sándor ág. ev. lelkész és Vidor József városi népművelési titkár akadályoztatásukat bejelentették. Dr. Medvigy Ferenc elnök üdvözölte a megjelenteket és bejelentette, hogy az összehívott értekezlet egyedi tárgya a Nagyvárad román uralom alól való felszabadulásának harmadik évfordulóján, 1943. szeptember 6-án rendezendő ünnepély megszervezése és rendjének megállapítása.

Az idő nem alkalmas szabad ég

Mozik műsora:

APOLLÓ: Kadétszerelm.
BELVAROSI: Álomkeringő.
CASINO: Semmelweis
KORONA: A nagyvilági nő.

helyét. A Horthy István telepen jelenleg 40 lakóházban 136 tanköteles gyermek lakik, ha az újabb 40 ház kész lesz, a tanköteles gyermekek száma 240 főre fog emelkedni.

Végül a hegyi iskolák tárgyában a gondnokság úgy döntött, hogy bevárják a tankötelesek általános összeírását és ennek eredményeképpen, ahol jelentékeny számú tanköteles gyermek lesz, azon a hegyi részen építik fel az új hegyi iskolát.

nepség rendezésére, viszont kívánatosabb teszi Nagyvárad társadalmi egységének kidomborítását, ezért rövid műsoru ünnepély színterétül a város háza közgyűlési termét ajánlotta, a közéleti vezetők és minden nemzetvédelmi és társadalmi egyesület részvételével.

A tervezet szerint a műsort a városi dalárda a „Magyar hiszekegy” gyel vezetné be, az Együttműködés elnökének megnyitó szavai után, a Nemzeti Munka Központ egy magyar munkásának ezavalata, majd az ünnepi beszéd következne. Ezt követően egy levente ezavalata után, a dalárda a Himnusz-szal fejezné be a műsört. Az ünnepi beszéd elmondására a felkért dr. Krüger Jenő kormányfőtanácsos, a nagyváradai ügyvédi Kamara dékánja vállalkozott.

Az értekezlet az ünnepély műsortervezetét elfogadta, kezdetének időpontját déli 12 órában állapította meg és elhatározta a nagyváradai magyar egyházak felkérését, hogy szeptember 6-án Nagyvárad minden templomában ünnepi hálaadó istentiszteletet tartsanak.

Az értekezlet Horváth Árpád bizottsági tag indítványára elhatározta, hogy az Együttműködés tizen lépéseket abban az irányban is, hogy szeptember 6-án, déli 12 órakor a város minden lakosa Nagyvárad egész területén 1 perces munkaleállítással is emlékezzen meg az ősi magyar Nagyvárad felszabadulásáról.

Soltész Kálmán ügyvezető titkár javaslatára az értekezlet elhatározta, hogy a társadalom egységének kidomborítására egyetlen hatalmas korszort helyez az országzászlóhoz, szalagján „Felszabadulásának harmadik évfordulóján — Nagyvárad magyar társadalma.” A korszort a magyar ruhás hölgyek, vitézek és tűzharcosok, munkások és iparosok leventék, nemzetvédelmi keresztetek, formaruhás Árpád-lövészek 10—10 tagú küldöttsége kíséri az országzászlóhoz. A felvonulást Vitan Zoltán tűzharcos tiszt rendezi és vezeti.

Az értekezlet megbízta dr. Medvigy Ferenc elnököt és Hasznos Imre bizottsági tagot, hogy a város háza közgyűlési termének igénybevétele, díszítése, a rendezés, az énekkar felkérése a hangszórók felszerelése érdekében a város polgármesterénél járjanak el. Soltész Károly ügyvezető titkárt pedig hogy az egyéb szükséges intézkedéseket foganatosítsa.

Mit tárgyalt a város rendkívüli közgyűlése?

A Városi Vasut személydíj-szabásának ügye. 350 ezer pengő előleget kér a Hangya

Nagyvárad, augusztus 26. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága csütörtökön délután 5 órai kezdettel tartotta meg rendkívüli gyűlését. A gyűlésen dr. Hlatky Endre főispán elnökölt. A gyűlés határozata a következő volt.

1. Előterjesztés a város háztartása 1943. évi pótköltségvetésének megállapítása iránt. (Előadó: dr. Gyapay László h. polgármester.)

2. A m. kir. belügyminiszter ur 119.684—1943. sz. leirata tűzoltófelismerés kiegészítése tárgyában. (Előadó: dr. Gyapay László h. polgármester.)

3. A nagyváradai napilapok kérelme a hirdetési átalányösszeg felemelése iránt. (Előadó: dr. Gyapay László h. polgármester.)

4. Szolnokj Sándor tűzoltófőfelügyelő kérelme magasabb állásra történt kinevezése folytán póttitelményének megemelésé iránt. (Előadó: dr. Gyapay László h. polgármester.)

5. Előterjesztés a leventelöter befeje-

zéséhez szükséges póthitel engedélyezése iránt. (Előadó: dr. Dalló Gyula tanácsnok.)

6. Pécs sz. kir. város törvényhatósági bizottságának határozata a közszolgálati alkalmazottak természetbeni ellátásának rendszeresítése tárgyában. (Előadó: Fluck Ferenc tb. tanácsnok.)

7. Polgármester előterjesztése, a kinevezendő tűzoltó és mentőorvos tiszteletdíjának megállapítása tárgyában. (Előadó: Fluck Ferenc tb. tanácsnok.)

8. Nagy Gy. István irodasegédjézt kérelme rendkívüli szabadság engedélyezése iránt. (Előadó: Fluck Ferenc tb. tanácsnok.)

9. Polgármester bejelentése a Nagyvárad Városi Vasut r. t. személydíj-szabása ügyében. (Előadó: dr. Imrik László aljegyző.)

10. Hangya szövetkezet kérése a 6000 darab sertés hizlalásával kapcsolatos 350.000 P előleg kiutalása iránt. (Előadó: dr. Imrik László aljegyző.)

11. Jelentés a Rimanóczy Fürdő és

Szálloda házi kezelésének jóváhagyása és Papp Lajos jutalmazása ügyében. (Előadó: dr. Imrik László aljegyző.)

12. Vadpatak szabályozási költségeinek biztosítása. (Előadó: Hergár Viktor műszaki tanácsos.)

13. A IV. számú átkeleési szakasz melletti Köröspart költségeinek biztosítása és vállalatba adása. (Előadó: Hergár Viktor műszaki tanácsos.)

14. Jelentés a gróf Tisza István ut burkolása ügyében. (Előadó: Hergár Viktor műszaki tanácsos.)

15. M. kir. közellátásügyi miniszter ur 43.700—1943. K. M. számú rendelete a közhasználati villamosművek által felszámítható egységek megállapítása tárgyában. (Előadó: Bazilli Mihály igazgató.)

16. Bejelentés a vízdíjak felemelése tárgyában. (Előadó: Bazilli Mihály igazgató.)

Az egyes pontok részletes tárgyalását következő számunkban közöljük.

Angol-amerikai-szovjet hármass értekezlet ül össze még Churchill hazatérése előtt (?)

Súlyos veszteségekkel összeomlottak a charkovi, miuszi és izjumi német állások ellen indított szovjet támadások Német megállapítás szerint a szovjet offenzíva valószínűleg túljutott már a csúcsponton

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Roosevelt elnök szerdán a kanadai országgyűlés előtt beszédet mondott. A brit hírszolgálat közlése szerint többi között kijelentette, hogy Quebecben a szövetségesek háborus céljait teljes alaposággal megbeszéltek. Az értekezleten kifejezésre jutott a szövetségeseknek ama elhatározottsága is, hogy a győzelmet lehetőleg rövid idő alatt akarják kivívni.

Roosevelt azt állította, hogy a szövetségesek ezt a háborút nem keresték hanem azt rájuk kényszerítették. Sziáliának a brit, kanadai és északamerikai erők által való elfoglalását Roosevelt fényes sikernek mondta. Roosevelt elnök azonkívül rámutatott arra, sajnos, vannak amerikai és kanadaiak, akik főleg politikai okokból azt kívánják, hogy az amerikai kormány lépjen vissza az atlanti-óceáni és földközi-tengeri hadjárattól és egész erejét a japánoknak az Aleutáktól való eltávolítására fordítsák. Végül megállapította, hogy a quebeci értekezlet az okosabb tanácsadókat helyeselték az Egyesült Államok fáradozását az atlanti-óceáni területen épügy, mint a délnyugati-csendes-óceáni hadműveletekben. Az északnyugati-csendes-óceáni harcokat Roosevelt úgy jellemezte, hogy azok aránylag csekélyebb jelentőségűek és arra irányulnak, hogy a japánokat elűzzék Attu és Kiska szigetéről. Az Egyesült Államok elnöke azt állította, hogy a két sziget megszállását maguk a japánok is megkönnyítették.

Zürich. (MTI.) A *Neue Zürcher Zeitung* jelenti Stockholmból, hogy Churchill csütörtökön rádióbeszédet mond valószínűleg a kora délutáni órákban.

Még sok kemény küzdelmet helyeztél kilátásba Roosevelt

Quebec. (Bud. Tud.) Washingtoni hivatalos körökben nagy meglepéssel nyilatkoznak Roosevelt és Churchill nyilatkozatairól. Különös elégtelleg fogadták azt a bejelentést, hogy a Japán elleni háborúra nagy figyelmet fordítanak. Támadó hadműveleteket várnak Burmában. Kínában és a Csendes-óceánon a szövetségesek részéről. Amilyen hamar csak lehet, igyekeznek megteremteni az összeköttetést Kínával a jövő hadműveletek számára.

Genf. (MTI.) A Német TI jelenti. Mint Washingtonból jelentik, Churchill és Roosevelt a quebeci tanácskozásról szóló nyilatkozatok kiadása után sajtóértekezletet tartott, amelyen azonban a sajtó képviselőinek nem lehetett kérdéseket feltenni. Churchill elsősorban Nagybritannia és az Egyesült Államok fegyveres erőinek legszorosabb kapcsolatát hangoztatta. Mivel a sajtóértekezlet főként a csendes-óceáni kérdéseknek szentelték. Churchill ezt is hangoztatta, hogy csak azoknak az államoknak a képviselői kívánatosak az értekezleten, amely államoknak a képviselői kívánatosak az értekezleten, amely államok hadat viselnek Japán

ellen. Azt is kijelentette Churchill, hogy Nagybritannia és az Egyesült Államok együttműködve a hatalmas szovjet hadműveletekkel, minden erejüket harcra vetik és ebben látják a legbiztosabb módját a szenvedések és

Churchill a hét végén tér vissza Londonba

Quebec. (Bud. Tud.) Stimson hadügyminiszter már elhagyta Quebecet. Azt hiszik, hogy Churchill a hét végén tér vissza Londonba.

Quebec. (Bud. Tud.) Itteni megfigyelők szerint Anglia, az Egyesült Államok és a Szovjet Unió közötti hármass értekezlet valószínűleg még Churchill

Angliába való visszatérése előtt összeül. Churchill Quebecből ismét Washingtonba megy, hogy folytassa megbeszéléseit Roosevelttel.

Genf. (MTI.) A Német TI jelenti: Londonból jelentik, hogy a *Daily Mail* szerint Quebec, sajnos, nem az utolsó tanácskozás. Az angol népet nyugtala-

Különösen fontos munkával bízták meg Litvinovot Moszkvában

Bukarest. Az *Actiunea* szerint a quebeci értekezlet célja volt megelőzni a Szovjetet Európában. Ankarában kellemetlen meglepetést keltettek a balkáni határokról szóló hírek. A török lapok azt írják, hogy a balkáni határok megállapítását a balkáni népekre kell bízni. A Porunca Vremii szerint Románia és Finnország függetlensége szerencsére összefügg az angolszászok és az oroszok közötti érdekellentétekkel.

Zürich. (MTI.) A Német TI jelenti: A *Sunday Times* jelentése szerint quebeci körökben az a benyomás, hogy Oroszország most különösen hajlandó volna határtisztázási és egyéb kérdése-

ket megvitatni. Londonban szilárd az a meggyőződés, hogy azokat a kérdéseket, melyeket eddig szándékosan kerültek meg kell tárgyalni. Litvinovot hír szerint Moszkvában különösen fontos mun-

Stalin saját kezdeményezéseivel kíván fellépni az európai politikában

Stockholm. (MTI.) Az *Afton Tidningen* jelenti Washingtonból, hogy a szerdai amerikai lapok megkísérlik, hogy a Litvinov esetet reménykedőbb oldaláról tárgyalják. A *Baltimore Sun* azt írja, sajnálatos, hogy Litvinov visszahívása növelte Washington és Moszkva viszonyában az elkedvetlenedés érzését. A lap egyben kifejezi azt a reményét, hogy az angolszász államférfiak valamit tesznek abban az irányban, hogy a helyzetet megjavítsák. Az *Evening Star* berúgó és fájjalja, hogy Litvinov a demokráta államok egy barátja eltűnik a diplomácia színhelyéről. A *Clapper* szerint Litvinov utóda *Grennikov* ismét fiatal kommunista. A lap azt írja, hogy a háború utáni világ

valószínűleg nem olyan lesz mint mi kívánjuk.

Zürich. (MTI.) A Német TI jelenti: A *Neue Zürcher Zeitung* londoni tudósítója szerint kézenfekvő, hogy Litvinov és Majszki visszahívása következtében a Szovjet diplomáciai tevékenységének súlypontja az angolszász fővárosokból Moszkvába helyeződött át. Nyilvánvaló, hogy Moszkva szükségesnek tartja, hogy az európai politikában saját kezdeményezéseivel lépjen fel. Híre jár, hogy Bogolomov nagykövetet legközelebb Algírba küldik, hogy ott átvegye egy államniszter teendőit. Ezt az elhatározást az is előmozdította, hogy a Szovjet eddigi nemhivatalos algíri képviselőinek a szövetségesek részéről nehézségeket gördítettek útjába

Benes három kudarcra

Genf. (MTI.) A Német TI jelenti: Newyorki jelentés szerint Sumner Welles lemondásáról érkező jelentésekről a *Star* című newyorki újság megállapítja, hogy eka minden bizonytalanság között és Hull között lévő elháríthatatlan akadályokban keresendő. Különösen a háború utáni tervekben volt a két államférfi között nagy ellentét. A lap úgy tudja, hogy Sumner Welles visszalépése Roosevelt határozott felszólításának eredménye

Stockholm. (MTI.) Jól értesült körök szerint Benes háromszor valótlan kudarcot Amerikában

Azt az ajánlatát, hogy közvetít Moszkva és Washington között, azzal utasították el, hogy Washington tovább tárgyal közvetlenül Moszkvával. Benes ama tervével kapcsolatban, hogy Csehszlovákia, Lengyelország és a Szovjet alkossanak háromhatalmi szövetséget. Washingtonban azt felelték, hogy Amerika ebben a tervben

Felhívás!

Állati etetésre alkalmas főtt darált hús, pacal és vér kapható. Kiadás: hétfő és csütörtök kivételével délután 2-4-ig. Nagyváradi HUSIPAROSOK SZÖVETSÉGE, Közvágóhid. Távbeszélő: 19-31. szám.

nitja az, hogy a Szovjet nem küldött képviselőt. A szövetségesek és a szovjet között jelentkező bizonyos nézeteltérések árnyéka terült Quebecre. Ez a kérdőjel csak akkor tűnik el, ha egyértelmű és világos közleményt adnak ki a szövetségesek közötti kapcsolatokról. Churchill sok táviratot kapott Angliából, amelyek mind azt sürgetik, hogy azonnal létesítsenek második hateret Nyugateurópában. A kommunista *Daily Worker* vezércikkben azt írja, hogy az angol kormánynak erős ellenzékkel kell számolnia, ha Churchill üres kézzel tér vissza Quebecből. Nemcsak bírálatról és elégedetlenségről lesz szó, hanem azt követelik, hogy a kormányt haladéktalanul alakítsák át úgy, ahogyan a háború azt megköveteli.

kával bízták meg.

Stockholm. (MTI.) A londoni *Daily Herald* szerint az oroszok attól tartanak, hogy az angolszász kormányokat a jövőben európai kormányok létrehozása tekintetében olyan meggyőződés vezeti, amelyek Moszkva számára sem nem kívánatosak, sem nem gyakorlatiasak. Ha *Bogolomovot* kinevezik algíri megbízottá, ez azt jelenti, hogy az oroszok elismerik a francia nemzeti bizottságot.

érdektelen. Végül az a törekvése, hogy tervének meggyerje az amerikai szlovákokat, kudarcra jut.

Londonba visszatérve azt tervezte, hogy Moszkvába utazik és ott kétoldalú egyezményt készít elő Oroszország és Csehszlovákia között. Ezt a tervet viszont Londonban fogadtak kedvezőtlenül és azt tanácsolták, hogy ne utazzon el Moszkvára.

Miért nyilvánították nyílt várossá Rómát?

Rómából jelentik: (MTI.) A Stefani Troda írja:

A kedden kiadott hivatalos közlemény megállapítja aztokat az intézkedéseket, amelyeket az olasz kormány határozata értelmében, Róma nyílt várossá történt nyilvánításával kapcsolatban megvalósítanak. Ezek az intézkedések minden védelmi eszköz eltávolítására vonatkoznak, továbbá a német és olasz katonai parancsnokok és a rend fenntartására szükséges csapatokon kívül, a katonai alakulatok elszállítására. Ezenkívül elrendelték, hogy a légvédelmi ágyúk és a vadászcsapatok ne támadják az ellenséges repülőket, továbbá, hogy a római pályaudvarokat ne vegyék igénybe hadműveleti célokra.

Erkölcsi tekintetben az olasz kormány határozata megfelel nemcsak a Szentszék és katolikus világ, hanem a

baráti és semleges, sőt az ellenség államok számtalan kívánságának is, akik azt kérték, hogy az Örök Város, mint az emberiség szellemi örökségét tartásuk tisztelgésben.

Badoglio kormányát határozata meg-

hozatalában csak egy gondolat vezet-e, a katolicizmus középpontjának a pusztulástól való megóvása. Az ellenség most szabadon cselekedhetik, mert az olasz kormány nem igyekezett befolyásolni hadviselését, ami felett

egyébként az egész világ ítélkezhetik. Feltették a felelősség kérdését: a Badoglio kormány megtette a magáért, többet nem lehet tőle kívánni és nem lehet szemrehányást tenni az Örök Város sorsával kapcsolatban.

a szovjet 95 repülőgépet veszített, legnagyobb részét páncélos repülőket. A német légi haderő két vadászgépe tűnt el.

Róma. (MTI.) A Német TI jelenti: Az olasz véderőfőparancsnokság szerdai 1187. számú jelentése a következőképpen hangzik: Repülőink a Földközítenger közpső részén megütköztek egy erős hajó- és repülőgépkísérettel biztosított ellenséges karaván. Megtorpedóztak és lügababörtottak két teherhajót, összesen 15 ezer tonnatartalommal. Ellenséges gépek kedden Nápoly és Salerno fölött repültek be.

Tokió. (MTI.) A Stefani iroda jelenti: Az Új-Guineában harcoló amerikai csapatok a legutóbbi három hónap alatt harcokban és trópusi betegségek következtében állományuk 70 százalékát veszítették el. Május közepé óta az amerikaiak legalább 11.000 embert veszítettek.

Változatlan hevességgel folyik a keleti nagy elhárító esata

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Keleten a nagy elhárító esata változatlan hevességgel tovább tart. A szovjetnek nagy gyalogos és páncélos erővel a miuzsi, izjumi, carkovi és a Szierdrától délre levő német állások ellen intézett támadásai az ellenségre nézve súlyos veszteségekkel öszeomlottak. Egyetlen hadiost szarkaszén kedden 116 szovjet páncélos löttünk szét. A német légierő erős harcra és közelharcra repülőkötelekkel támogatták az elhárítóharcokat és szétgrazsátották a szovjet páncélos és gyalogsági készületei állásait. Szerdára virradó éjszaka bombázógépeink támadták az ellenség fontos utánpótlási összeköttetéseit és csapattábo-

rait. Kedden a szovjet 263 páncélos és 95 repülőgépet — nagyrészt csata-repülőgépet — veszített. Typets örvezető augusztus 19-én Vjazmától délre közelharban 30 perc alatt 32 támadó bolsevista páncélos közül 11-et lött szét.

Szicília keleti partvidéke előtt gyors német harc-repülőgépek nappali támadás során nagy ürmérelű bombákkal eltaláltak egy közepes nagyságu ellenséges szállítóhajót.

A megszállott nyugati területek fölött német vadászok kedden két ellenséges éjszakai bombázót löttek le. Néhány könnyebb ellenséges bombázó repülőgép szerdára virradó éjszaka zavaró repüléseket végzett észak-német terület fölött. A ledobott bombák kisebb épületkárokat okoztak.

ágyut semmisítették meg, miatti a német harc-repülőik sikeresen bombázták a szovjet kötelek utvonulait. A szovjet ezalatt 100 járművet veszített. Éjszaka a szovjet arcvonal mögött levő kirakodó pályaudvaron több telitalálattal felrobbantottak egy löszerszállító vonatot. Ugyanezen pályaudvaron több veszteség vonatot is súlyosan megrongálódott. Kedden légiharcokban és a légvédelmi tüzéség tevékenysége következtében

Sohol sem tudtak eredményt elérni a nagy erővel támadó szovjet csapatok

Berlin. (MTI.) A keleti arcvonalon napok óta fokozott elkeseredéssel folyó küzdelem kedden sem engedett elevenségéből. Bár a hadijelentés szerint a szovjet csapatok most is erős páncélos kötelékek és csata-repülők támogatásával támadtak, sohol sem tudtak eredményt elérni. Német katonai körök hangsúlyozzák, hogy Charkov kiürítése után kialakult állás helyzetében nem állott be változás. A német fővonal lényegében egész hosszában ugyanaz marad. Érdekes, hogy most, amikor a szovjet még mindig hevesen támad, német részről megállapítják, hogy a szovjet offenzíva valószínűleg már tuljutott a csúsponton.

Berlin. (MTI.) A Nemzetközi Tájközvetítő jelenti a német haderőnek a keleti harctéren való küzdelmeiről:

A Miusznál és Izjumnál sikeresen támadták a német hadsereg védelmi harcát az erős bombázó és zuhanóbombázó kötelékekkel együttműködő harcra vadászcsapatok. A támadások során szovjet gyalogos készületei állásokat romboltak szét, miközben a bombázók számos tüzéségi állást támadtak jó eredménnyel és több üteget némitottak el. A zuhanóbombázók és páncélvadász-századok öt szovjet harcocsit semmisítették meg és két további olyan súlyosan megrongáltak, hogy úgy kellett elvontatni. Ezen a területen sok tehergépkocsit és vontató járművet is szétbombáztak. Charkovtól nyugatra és északnyugatra a repülőgépek telitalálatokkal használhatatlanná tették 22 páncélos, és a zuhanóbombázógépek többszöri támadásban 10

Sokkal egységesebb ma a finn nemzet, mint bármikor a történelem folyamán

Finnország semlegességét az ország kicsisége határozta meg — Ki ellen visel háborút a finn nemzet

Helsinki. (MTI.) Az Uusi Suomi vezércikkében viszautasítja némely semleges sajtóorgánumnak azt az állítását, hogy Finnországban ellentétek volnának a béke kérdésében. Mint a lap írja, a finn nemzet ma sokkal egységesebb, mint a történelem folyamán bármikor. Természetesen ez az egység vonatkozik Finnországnak arra a kívánságára is, hogy a kormány figyelemmel kell kísérni az események alakulását, valamint azt, hogy hogyan térhetne vissza Finnország abba a békés állapotba, amelyről a finn nemzet soha sem mondott volna le, ha nem érte volna a szovjet támadás. A finn közlemény azt is kívánja, hogy a hagyományos jóviszony továbbra is fennálljon Finnország és az Egyesült Államok között, sőt, ha lehetséges ez a jóviszony még tovább is mélyüljön.

A Svenska Presse „Semlegessé-

günk” című vezércikkében megállapítja, hogy Finnország csak a szovjet ellen visel háborút Németország oldalán. Ami a világháborút illeti Finnország csak szemlélő volt és csak elméletileg volt szövetséges viszonyban Németországgal és annak szövetségeseivel, minthogy gyakorlatban csupán kommunistaellenes magatartásra törekedett. Ép ezért Finnország ma is úgy tekinthető, hogy viszonya semleges nemcsak az Egyesült Államok, hanem Olaszország, sőt Japán felé is. Nem lehetetlen, hogy az olaszokhoz fűződő viszony meg a közeljövőben jelentősen módosul. A semlegesség azért is elengedhetetlen létkövetelménye Finnországnak, mert Finnország kisállam és ez a kicsinyiség érezhető a most folyó nagy külpolitikai játékokban. Ebben a játékban — írja a lap — Finnország semmiesetre sem tarthat igényt nagy szerep játszására.

Maris meg Imre

Irla: Paragi Istvánné

Tavaly áprilisban láttam őket a tavaszi vásáron. Megkapott a belőlük kiáradó friss, tisztá, egészséges fiataláguk. Buzakalász színiű székeségük ragyogott a kora reggeli napfényben, s szemükből a falu felhőtlen kék ege mosolygott rá a világra.

Ott állottak a mézeskalácsos sátor alatt. A legény válogatott, a tükrös ragyogó szeméből boldogság-szíkákat szórva a fju felé, várakozott, melyiket valójá hat elég szépnek arra, hogy megajándékozza vele. Látszott a fjun, hogy ha lehetne, a ragyogó eget is lerakná kis pendelyese meztelen lábai elé.

Nem tudtam csak úgy-ni elmenni mellettük, érdekelték. En is válogatni kezdtem a „debreceni” között, hogy kicsit figyelhessem őket. Annyit tudtam meg a mézeskalácsos jóvöltából, aki a leányon felejtette a szemét és kérdőzködött, hogy a fju most indul ki a frontra, s hogy eligérkeztek egymásnak, s ha fju „a Jézus vissza hozza”, akkor összeházasodnak.

Olyan furcsa csodálkozás futott át rajtam a fülemtől a szívemig. A front-ra megy a fju akkor, amikor alighogy egymásra találtak. Még meg sem melegedhetett szívükben a boldogság s már is el kell válniok, talán örökre?

Mégis egészen olyanok, mintha boldogságuk egén nem sötétlenének veszülő felhők. De aztán nyomban megértettem őket. Két magyar szív. Magyar fju, magyar leány. Azonkívül szerelmesek, fiatalok, bizakodók. Ejnye no! Fátyolba burkolózik előttem a debreceni. Hamar felkapok egyet, fizetek és sarkonfurdulok. Még szerencse, hogy nem estem bele egy krump-lival telt fáskosárba, amit egy kis pihenőre letettek a járdára.

Azóta eltelt több, mint egy esztendő. Kinek, hogy. Mindenki meg van rakva bőségesen gonddal-bajjal, de azért itt-ott egy kis öröm is meg-megcsillan náha. Jól van ez így. „Ember küzd”.

Ma is a piacra mentem⁶ valami télire való után nézni. Amint járogattam a sorok közt, egy helyen úgy találtam, megvan a nekem való. Lehajoltam, hogy kézzel foghatóan meggyőződhsek az áru minősége felől. Megelégedésemet azzal fejeztem ki, hogy megkérdeztem az árát s egyezkedni kezdünk. Hogy könnyebben menjem, én is szembe kuporodtam az eladókkal. Ni-ni, olyan ismerősök. Gyorsan kutattam az emlékezetemben, hol is láttam én már ezt a két kék szempárt, félreacsuzott kendő és a meleg miatt hátratólt halap alól kikandikáló szöke haját? Hamar rájuk ismertem. Beszélgetni kezdünk. Elmondták, hogy egymás iránti hűségüknek jutalmaképpen a jó Isten segítségével már három hónapja házasok. Imre leszerelt és kitüntetés is kapott. Szüleitől örökségképpen kis házat, földet s gazdálkodva éldegélnek szép nyugodtan, csendesben.

Kicsit elnéztem őket. A fju kis hetyke bajuszt növesztett s naptól barnapirosra sült arcán férfias öntudat ömlött el. „Megemberesedett” a fronton. Olyannak néz ki, mint akire az asszonya nyugodtan rábízhatja sorsát. Két izmos karjában védelmet talál min-

den ellen. De a Maris sem marad el mögötte. Igazi takaros kis gazdasszony-nak látszik. Ő is le van sülvé, mert ura mellett híveszi részét minden munkából. Este, mikor dolgukat elvégezték s a csillagos ég csöndesen ráborul a falura, akkor ók ketten kiülnek a kapu előtti kis padra. Imre meséli oroszországi élményeit, összehasonlítja az ottani eget a magyar éggel és sohol az ég-világon nem talált szebb csillagot, mint itthon, Marisa két csodálkozó, ragyogó szemében.

Kutató asszonyi szemem észrevesz valami alig-alig látható változást a menyecskén. Kérdően nézek rájuk s ók titokzatosan hallgatva, mosolyogva néznek vissza rám. Mikorra várják? — kérdezem. Tavaszra. Mind a ketten fju szeretnének elsőnek s aztán, „gyűhet jány is”. De mindazonáltal legyen úgy, ahogy az Uristen akarja.

Igy a helyes, mondom. Még egy kicsit beszélgetünk s aztán kosaramba rakják az árut. Persze, az alkudozásból nem lett semmi. Hadd legyen annak a kis magyarnak, aki tavaszra érkezik, paradicsomból, akrom mondanék az árból ingecskeje...

Szociáldemokraták és kommunisták ölelkezése a magyarországi forradalomban

Mi is az a hirhedt „egységkormány”? Amit a feledés homályába szeretnénk burkolni szociáldemokratáink

A szociáldemokratákkal foglalkozó polemikus és ismertető írásokban gyakran olvashattuk ezt a szót: egységkormány. A közönség mindig tudta erről a szóról, hogy valami szociáldemokrata szégyent takar, de közelebbről és részletesebben nem ismerte. Azért szükségesnek tartjuk, hogy a szociáldemokraták konjunkturalis mozgólódása idején világos képet adjunk erről a hirhedt okmányról abban az érdekes és tanulságos könyvből, amelyet Fiala Ferenc írt „A vörös kalapács” címmel a szociáldemokrata párt ötvenéves jubileuma alkalmával.

A szociáldemokrata párt saját kebeléből származó íróval, Révész Bélával is megírta ezt a történetet, azonban ez a történet nagyon hiányos. Minden kimaradt belőle, ami a szociáldemokrata pártot az 1918-as és 1919-es tragédiáért terheli. Kimaradt az egységkormány pontos sővege is. Csak erőltet, beteges mentegető zések kerültek bele, amelyek mind azt a tényt kívánták igazolni, hogy a magyar szociáldemokraták jó hazafiak voltak a vörös megpróbáltatás idején is és csak az események körlehetetlen folyásának engedtek, amikor a hatalmat átadták Kun Bélának és bandájának.

Ezzel a beállítással szemben álljon itt Fiala Ferenc könyvének vonatkozó szakasza és a hirhedt egységkormány pontos sővege:

„A leghatározottabban megcáfoltuk azokat az állításokat mintha a magyarországi kommunisták erőszakkal kényszerítették volna rá a szociáldemokrata pártot a hatalom átadására. Nem! Ez természetes folyamat volt, amely elindult akkor, amikor ez a nemzetközi briganti-társaság először bontotta ki a nyolcvanas években a magyar főváros utcáin a vörös lobogót és amikor működésének hosszú évtizedei alatt a leglelkiesmeretlenebbül szabotálták a magyar nemzeti gondolatokat, a magyar érdekeket és mindazt, ami a magyarság megerősödését célozta.

A háboru alatt demoralizálták a hadsereget, röpiratokkal, irásokkal bomlasztották a fronton harcoló katonák egészséges szellemét s mikor egy veszített háboru után uralomra jutottak, akkor tovább folytatták a megkezdett munkát, melynek végcélja: a magyar tanácsköztársaság volt. Teljesen felesleges tehát minden mosakodás és minden nemzeti-polgári hang megütése. Ma már hiába rendeznek márciusi ünnepségeket, mi tudjuk, hogy csak a hang más, de a lényeg a régi. 1919. március elején már biztos volt a szociáldemokrata uralom csődje s a politikai erők már a Kun Béla által irányított kommunisták kezébe futottak össze.

Mindezen tények összefüggésében után főleg szociáldemokratákból álló kabinet március 20-án délután elhatározta a kormány lemondását és azt, amit már régóta tervezett, hogy a hatalmat átadja Kun Bélának. Kunfi Zsigmond ekkor már tárgyalta a gyűjtőfogházban Kun Bélával és az emlé-

kezetes minisztertanácson már felolvasta azt az egységkormányt, amelyet napokkal előtte megszerkesztettek a magyarországi szociáldemokrata párt és kommunisták megbízottai és amely egységkormány egyszer s mindenkorra pontot tett, a magyarországi szociáldemokrata párt politikai működésére. Ennek a szégyen-okmánynak teljes sővege a következő:

„A Magyarországi Szociáldemokrata Párt és a Kommunisták Magyarországi Pártja a mai napon közös vezetőségi ülésben teljes egyetértéssel határozta el,

Az egyesült új párt neve mindaddig, amíg a forradalmi internacionale nem dönt a párt végleges elnevezésében, a következő lesz: Magyarországi Szocialista Párt.

Az egyesülés azon az alapon történik, hogy a párt és a kormány-

hatalom vezetésében a két párt együttesen vesz részt.

A Párt a proletárium nevében haladéktalanul átveszi az egész hatalmat. A proletárság diktatúráját a munkás, paraszt- és katonatanácsok gyakorolják. Éppen ezért természetesen véglegesen elejtődik a nemzetgyűlési választások terve.

Haladéktalanul megteremtendő a proletárság osztrághadserege, mely a legyvert teljesen kiveszi a burzsoázia kezéből.

A proletárság uralmának biztosításáért és az ántánt imperializmus ellen a legteljesebb és legbensőbb fegyveres és szellemi szövetség kötéendő az oroszországi szovjet kormánnyal.

Budapest, 1919. március 21. A Magyarországi Szociáldemokrata Párt,

A Kommunisták Magyarországi Pártja”.

Erről az eseményről így ír a szociáldemokrata párt 1941. évi krónikája:

„A szociáldemokraták még fel sem ocsudhattak meglepetésükből, amikor megjelent az új párt: „A Magyarországi Szocialista Párt vezetőségének kiáltványa, amely bejelentette a szociáldemokraták és a bolsevisták megegyezését és azt, hogy az új párt forradalmi kormányzótanácsot választ és megteremt a proletárság diktatúráját”.

Minő jámbor és együgyű beállítása a dolgoknak...”

Igen, jámbor és együgyű beállítása a dolgoknak! Annira együgyű, hogy a valószínűségnek még csak a látszatával sem bír. De nincs is arra szükség, hogy valaki a szociáldemokrata mosakodás tárgyi értékét latolgassa. A hazai szocdemek vörösek voltak a múltban és azok maradtak mind maig. Vörösek olyan nyíltan, hogy csak a vakság és a rosszakarat állíthatja be őket fehéreknek, vagy akár csak rózsaszínűeknek.

Egyébként Fiala Ferenc könyve nyomán más épületes dolgokat is közölni fogunk a szociáldemokrata párttal kapcsolatban.

Mit láttak az újságírók az agyonbombázott Nápolyban?

A lakosság nagy része óvóhelyeken él — Törelen a nápolyiak lelki ereje

Rómából jelentik: A Rómában akkreditált nemzetközi sajtó több tagja, köztük a Magyar Távirati Iroda munkatársa is, látogatást tett Nápolyban augusztus 23-án. Az újságírók gépkocsin tették meg az utat, amelynek során tapasztalhatták, hogy a július 25-én a végbement nagy változások a vidéken is érezhetők. A hidakról és egyéb létesítményekről eltűntek a veszélyes nyílások és a Mussolini-idézeteket is sok helyen bemeszelték. Az utazás során, amely zavartalanul folyt le, először Capua lakóházain és egyik templomán lehetett látni, hogy kemény és kíméletlen harcban áll az olasz nép.

Maga Nápoly, ha Róma felől érkezik gépkocsival az ember, nem árulja el azonnal, hogy milyen pusztulás tapasztalható falai között. Ez mindenestre megkönnyebbüléssel tölti el azt, aki avval a hittel jött el ide, hogy alig

van ép ház Nápolyban. De, sajnos, annak ellenére, hogy egyes városrészek nem szenvedtek jelentős károkat, azt kell mondani, hogy Nápoly Olaszország egyik legmegpróbáltatott városa.

Amint a kikötő felé halad az ember, egyre több bombatalálat öltik szemébe. A királyi palota tetejét három hatalmas lyuk tátong, az egyik bombatalálat alig pár méterre a műemlékjelzés mellett csapott be az épületbe. Körülbelül húsz bomba esett a palotára és a bombák nagyon súlyos pusztítást végeztek a palota belsejében.

Az újságírók alig hogy Nápolyba érkeztek, keresztülestek az első légiradár. A légiradár azonban a nápolyi lakosság rendez életformájához tartozik. Ennek a vidéknek a népe, a legolaszabb olaszok népe, csodálatos módon hozzáedződött ezekhez a megpróbáltatásokhoz, amik szinte naponta sújtják ezekben az időkben.

Nápoly egynegyede nincs többé!...

Az újságírócsoporthoz nápolyi tartózkodásának első négy órájában három légiradár volt és el lehet képzelni, hogy a munkateljesítmény szempontjából mit jelent az, ha valaki tíz-tizenkét óra napja az óvóhelyen alszik és nappal megszakításokkal tudja csak végezni a teendőit. A nápolyi nép ezeknek a nehézségeknek ellenére is páratlan lelki-erőről tesz tanúságot. Nápoly házainak egynegyede teljesen elpusztult felét pedig könnyebben vagy súlyosabban megrongálták a bombák és a nép mégis vidám, a légiradár után kevéssé felhangzik az ének és az emberek újra jókedvvel járnak az utcákon. Több helyen citerát is visznek magukkal az óvóhelyre, hogy azzal szórakozzanak légiradár alatt.

Nápolyban nagy szerencséje, hogy

sok, nagy befogadóképességű óvóhely van a városban és azok a tufába vájt hatalmas üregék és folyosók, melyeket még régebben különböző céllal készítettek, kitűnő védelmet nyújtanak a repülőbombák ellen, mert 40–50 méter magas földréteg takarja őket. — Több ilyen óvóhelyen kis oltár áll rajta Jézus vagy Szent Antal szobra, alatta imádkozó öregasszonyokkal. Sok beteg ágyát idehozták és a betegek itt vannak egész nap. Külön élet folyik itt a föld alatt és a nagyobb óvóhelyeken még rendőrszoba is található. Este 6 óra után egyre több ember jön ide, akik itt töltik az éjszakát. A lakosságnak ez az óvatossága nem felesleges, mert Nápolyban nem tréfálnak az angolok, de különösen nem tréfálnak az amerikaiak.

A légítámadások során négyszáz műemlékszámba menő palota sérült meg, köztük sok igen súlyosan. Hatalmas pusztítást okozott még az 1943. március 28-án történt kikötői hajórobbanás, amely 40 kilométeres körzetben hallható volt.

A 98 bombatámadás óriási változásokhoz vezetett a város külső képnél és valóban Nápoly egyes részeit nem lehet találobban nevezni ennél: Dél-Európa Sztalingrádjá. Teljesen kihalt itt a város, a romok közül szomorúan emelkedik ki egy-egy templom, emberek alig látni, mert itt senki sem lakik. Az utcákon csak nehezen lehet gépkocsival közlekedni, mert a romok annyira elfoglalják a teret.

Mintha minden házért közelharc folyt volna; ezt a benyomást kelti az emberben Nápolyban ez a negyede.

A város részéről az erre leghivatottabb szakértők kísérték végig az újságírócsoporthoz és ók a tájékoztatást, mert a Nápoly elleni bombatámadások legsúlyosabb kára valóban a műemlékek egy részének megsemmisítéséből állott. A Gerolomini-templom aranyozott tetőzete, amely páratlan művészi érték volt, porráégett és a kupolát csak csodával határos módon lehetett megmenteni. A San Paolo Maggiore nagyvértékű orgonája teljesen elpusztult. A San Giovanni Carbonara templomában a királyi sírokat sikerült megmenteni, mert homokzeakkokkal voltak befedve.

Beatrix királyné sírja ép maradt

A San Pietro Martire temploma szintén súlyos károkat szenvedett. Mátyás király feleségének a sírja azonban sértetlen maradt. A műemlékek közül a legsiralmasabb képet Nápoly büszkesége, a Santa Chiara-temploma nyújt.

ja. A tető teljesen beszakadt, a templom hajójában megdőbült vasak, porráőrölt márványtörödékek, szétszórt szobrok maradványai hevernek. A főoltár helyén hatalmas földből, márványtörödékekből, üszkös fadarabokból álló romhalmaz van.

Anjou Róbert 13 méter magas síremléke, a XIII. századbéli olasz síremléke leggyönyörűbbike, amely kiemondhatatlan értéket jelent, itt ott látszik ki a romok alól és ami látható belőle, lefejezett szobrok, bombaszilánkoktól összelyuggatott márványosonkjából áll. A templom az augusztus 4-i bombázáskor pusztult el és a főoltárnál még most is meleg a föld, olyan hatalmas tűz tombolt a templom belsejében.

Aki meglátogatta Nápolyt, annak a szomorúságát csak egy enyhíti: az a bátorság, nyugalom és lelki egyensúly, amivel a lakosság elszenvet ezeket a borzalmakat. Mert ez ígéret arra, hogy a világ legszebb városa újjáéled, míhelt megszűnt a pusztítás örülete.

Az újságírók a hajnali órákban értek vissza Rómába, mert az utközben jött légiiradón nagyon meglátszott a haladásukat. A távolban világítótorakéták és bombázások fénye villant fel és amikor az országuton álltak, hogy várják az indulásra alkalmas pillanatot, volt alkalmuk látni, hogy az olasz föld, valamelyik olasz város valahol a messzeségben új támadást és új tűzkeresztséget szenved át.

Öszinte mozikritika

Kadétszerelem

Igazán kár, hogy éppen ebben a rekkenő hőségben futnak már hetek óta mozgóinkban a legsikerültebb filmek. Veszont a mozilátogatóra alkalmasabb időkben olyan filmeket hoztak Nagyváradra, amelyeket máshol másorra tűzni ma már alig mernek.

Az Apollóban e héten pergő Kadétszerelem is a sikerült magyar filmek közé tartozik. Nemesak jórészt még békebeli (1913) romantikusan szép világnak kedves kulisszatitkainak feltárása miatt, hanem azért is, mert a film bemutatja a magyar katonatiszti nevelés mindig korszerű elgondolásait és gyakorlatát. A filmben szereplő Koltay őrnagy (Pataky Jenő) magatartásán át a katonacsaládok nevelése tükröződik, a Ludovika Akadémia lélekformáló munkáját viszont a Salthy Györgytől alakított évfolyamparancsnok-vezetés érzékelteti.

Ebből a filmből is kitűnik, hogy mindazt, amit a civil családi nevelés és a civil iskolai nevelés csak most kezd értékelni, azt a magyar katonanevelés mind családi, mind iskolai viszonylatban már évtizedek óta gyakorolja.

A Kadétszerelem igazolja a bajtársiasság jellemnevelő erejét. Veszont rámutat a spicli-rendszerrel dolgozó „nevelők” lélektanilag érthetetlen magatartására. A Ludovika záró évfolyamának katonatiszti pályáról eltanácsolt spicli-jét Puskás Tibor alakítja nagy művészettel, de igen jók az évfolyam legbajtársiasabb tagjai: vitéz Benkő Gyula és Naszody Sándor. A Stefánia leánynevelő intézet tanárnője (Árpád Margit) és a két diákleány főszereplő (Hidvéghy Valéria és Zsilley Margit), továbbá a jóságos Salvátor főherceg (Rajnay Gábor) és a százados-orvos (Mihályi Ernő) nagy igyekezettel járultak hozzá a kitűnő film sikeréhez.

Olasz Péter dr.

Gyűlést tart a katolikus Diákhonmozgalom nagyváradi nagybizottsága

Dr. Hlatky Endre főispán nyitja meg a díszgyűlést

Nagyvárad, augusztus 26. Ismételt emlékeztetünk arról, hogy a kat. Diákhonmozgalom nagyváradi egyházmegyei nagybizottsága folyó hó 28-án alakuló díszgyűlést tartja városunkban. Értesülésünk szerint az a díszgyűlés fenti időpontban a pr. montrei gimnázium dísztermében a következő műsorral folyik majd le:

1. A díszgyűlést megnyitja dr. Hlatky Endre Nagyvárad város főispánja.
2. Ünnepi beszéd, elmondja dr. Kosztersitz József pápai kamarás-pesti Szent Ince kollegium igazgatója.
3. Zongoraszám, előadja dr. Szalay Elemér a városi zeneközpont igazgatója.
4. A kat. Diákhonmozgalom és

az apák, elmondja dr. Balogh József MÁV főmérnök, Emericana-szuprier.

5. A kat. Diákhonmozgalom és az egyetemi ifjuság, elmondja dr. Mártonffy András egyetemi hallgató.

7. A kat. Diákhonmozgalom és a közepiskolai ifjuság, elmondja Góg Tamás közepiskolai tanuló.

8. A kat. Diákhonmozgalom és az iparos ifjuság, elmondja Kemény Zsigmond a K. I. O. E. képviselőjében.

9. Zárzó, mondja dr. Schifferl Béla apostoli kormányzói helynök

A kat. Diákhonmozgalom nagyfontosságú gyűlésére a belépés díjtalan és az érdeklődőket a rendezőség szívesen látja.

Csütörtöktől kezdve adják ki a szeptember hóra érvényes tejszállítási igazolványokat

Mit kell tennie annak, aki továbbra is ugyanattól a termelőtől, vagy mástól vásárol és milyen igénybejelentő lapot kell kitölteni annak, aki eddig engedéllyel nem rendelkezett?

Nagyvárad thj. város polgármestere 454—1943. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom a város közönségének, hogy a tejszállítási engedélyeket szeptember hóra f. évi augusztus 26—31. napjain fogja a városi közlemezési hivatal kiszolgáltatni, az alábbi módokatok mellett:

1. Azok az igényjogosultak, akiknek július, vagy augusztus hóra volt már tejszállítási engedélyük és szeptember hóra ugyanazon feltételek mellett, vagyis: ugyanazon termelőtől, ugyanazon mennyiségű tejet fogják kapni, csupán meglévő tejszállítási engedélyüket kell bemutatni a közlemezési hivatalban, szeptember hóra leendő érvényesítés végett.

2. Mindazok, akik jelenleg rendelkeznek ugyan tejszállítási engedéllyel, azonban szeptember hóra megváltozik a tejtermelőjük, illetőleg szállítójuk, vagy pedig a szállítandó tej mennyisége, újabb szállítási en-

gedélyt tartoznak igényelni a II. sz. igénybejelentési lapon.

A bejelentési lapon pontosan feltüntetendő a jelenlegi szállítási engedély száma, továbbá a leendő — szeptember havi — tejszállító neve és lakcíme, valamint gazdakönyvének száma s végül a szállítandó napi tejmenyiség.

3. Azok, akiknek ezideig tejszállítási engedélyük nem volt, igényüket az I. sz. bejelentési lapon tartoznak bejelenteni. Ez alkalommal be kell mutatni mindazon irataikat, amelyekből igényjogosultságuk megállapítható, vagyis: az életkort igazoló bizonylatokat, illetőleg a vonatkozó orvosi igazolványokat.

Az igénybejelentő lapokat a közlemezési hivatal díjmentesen bocsátja az igénylők rendelkezésére.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a hiányosan kitöltött, vagy kelően fel nem szerelt igénybejelentések figyelembe vehetők nem lesznek, ugyancsak a fenti határidőn kívül előterjesztett bejelentések sem.

Szombaton kezdődik az augusztus havi zsirelszámolás

Nagyvárad thj. város polgármestere 4653—1943. sz. alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Felhívom a város területén működő összes husiparosokat, hogy az alant feltüntetett beosztás szerint, augusztus 28., 30., 31. napjain feltétlenül jelentkezzenek a városi közlemezési hivatalban zsirelylvántartó könyvecskéjükkel, az augusztus havi zsirelszámolás megkezdése végett.

Együttal közlöm a husiparosokkal és a fogyasztókkal, hogy ezen napon túl augusztushavi zsirejegyek el-

nem fogadhatók, illetőleg be nem válthatók.

Az elszámolás elmulasztása a további sertés- és zsir kiosztásából való kizárást vonja maga után.

Az elszámolás sorrendje:

1943. augusztus 29-án A—G betű augusztus 30-án H—P betű, augusztus 31-én R—Z betű.

Hirdesse!

a Magyar Lapokban

Szeptember 20-ig biztosítsuk burgonyaszükségletünket

Nagyvárad thj. város polgármestere 4650—1943. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

A beérkezett jelentések szerint, az 1943. évben termelt burgonya tárolóképes. Ezért felhívom a város közönségét, hogy 1943—44. évi burgonyaszükségletét a lehetőséghez képest a helyi kereskedőknél legkésőbb szeptember hó 20-ig biztosítsák le, illetve szerzzék be, mert későbbi időpontban, az esetleges szállítási nehézségek következtében, szükségletük biztosítása csak korlátozva lesz lehetséges.

32 és 36 fillér a burgonya fogyasztói ára

Nagyvárad thj. város polgármestere 4561—1943. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Ertesítem a város közönségét, hogy augusztus hó 20-tól a nyári róza és Gülbaba fogyasztói ára 36 fillér, az Ella és sárga burgonya fogyasztói ára pedig 32 fillér kilogrammonként.

Szeptember 1. előtt be kell nyújtani a pótkjegyekre vonatkozó munkaadói igazolványt

Nagyvárad thj. város polgármestere 4651—1943. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Ismételt felhívom azon nagyobb üzemek vezetőit és munkavállalókat, hogy saját, illetőleg munkásaik részére a szükséges 35 dekás pótkjegyekre vonatkozó munkaadói igazolványukat szabályszerűen kitöltve és cégbélyegzővel ellátva, elbírálás végett a Közlemezési Hivatalba még szeptember hó 1-e előtt hozzák be. Szeptember 1-e után csak azok részére utalja ki a Közlemezési Hivatal a 35 dekás pótkenyérgyegyet, akik igazolják, hogy augusztus hónapban azok igénylése valamilyen okból nem volt lehetséges.

Másfél liter petrolumot szolgáltatnak ki szeptember hónapra

Nagyvárad thj. város polgármestere 4648—1943. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Ertesítem a város közönségét, hogy folyó évi szeptember hónapra a Közlemezési Hivatal által kiadott világítási petrolumjegyre a kereskedők 1.50 liter petrolumot szolgáltathatnak ki.

Szolgáltatás gyógyszerterárik:

II. CSOPORT:

ARANYAS gyógyszerterár, Szt. László tér 6. (M. Káin E.) 25-74.

FEHER KERESZT gyógyszerterár, Rákóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-46.

SENT LASZLÓ gyógyszerterár, Szent István-tér 1. (K. Hegedüs I.) 19-29.

MEGVALTO gyógyszerterár, Gróf Teleki Pál-u. 55. (Németh L.) 32-01.

A gyógyszerterárik éjjeli szolgálata szombathéti reggeltől a következő szombathéti reggelig tart.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEKÓ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Kegyeletes megemlékezés Kormányzóhelyettes Urunk halálának évfordulójáról

A m. kir. nagyváradai honvéd állomásparancsnokságtól kaptuk az alábbi értesítést:

Kegyeletes megemlékezésül néhai vitéz nagybányai Horthy István Kormányzóhelyettesünk hősi halálának évfordulójára a m. kir. honvédség tiszti és tiszthelyettesi kara f. hó 27-én, a róm. kat. Székesegyházban 9 órai és a Teleki-utcai református templomban fél 9 órai kezdettel megtartandó istentiszteleteken vesz részt.

Tekintettel arra, hogy a honvédség tagjai diszben jelennek meg az istentiszteleten, felkérem az irányban való intézkedését, hogy a küldöttség tagjai magyaros, vagy sötét ruhában jelenjenek meg.

Jakab Oszkár marad a P. K. elnöke további öt évre. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur Öfóméltósága Jakab Oszkár titkos tanácsost, a pénzügyi központ elnökét, 1943 szeptember 10-től számított további 5 évi időtartamra, a pénzügyi központ elnökévé újra kinevezte.

Tűz Élesden. Tegnap este 10 óra tájban Élesdről tüzet jelentettek, amely könnyen végzetessé válhatott volna. Ugyanis a malom közelében kigyulladt két ház, azonban a nagyváradai tűzoltóságnak nem is kellett kivonulnia, mert az élesdi tűzvédelem hamarosan elejét vette a tűz terjedésének.

Laval tanácskozásai olasz államférfiakkal. Páris. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Laval miniszterelnök megbeszélést folytatott a párisi olasz nagykövetség vichii delegációjának vezetőjével, majd Barde tengernaggyal, Franciaország berui nagykövetével tárgyalt.

A vérszegénység és a sápkór kezelésében, reggel éhgyomorra gyakran már két-három evőkanálnyi természetes „Ferenc József” keserűvíz is szabályozza a belek annyira fontos működését, a gyomorműködést pedig előmozdítja és az étvágyat erősen fokozza. Kérdezze meg orvosát!

Végzetes szerencsétlenség űrögdézségben. Űrögdön tegnap este súlyos szerencsétlenség történt. Az egyik házban a mennyezetről a szerlefröccsenő petróleum meggyulladt és a környezethez levő ruhák és bútorkészítmények tüzet fogtak. A végzetes szerencsétlenség azonban ott történt, hogy a háziasszony, Kercsis Mária és 15, 9, 7 éves fiai, valamint 3 hónapos kislánya is tüzet kapott. Nagyan súlyos égési sebekkel a nagyváradai kórházba hozták a szerencsétlenül járt családot. Életbenmaradásukhoz a 15 éves fiút kivéve, nagyon kevés a remény.

A Református Szilágyi Erzsébet Leánygimnáziumban a 9222-1943. sz. vkminiszteri rendelet értelmében a javító, magán- és különbözeti vizsgálatok szeptember 2., 3., 4. napjain lesznek. Jelentkezés és számbavétel szeptember 1-én. Az 1943-44. tanévre szóló pótbéírások ideje október 28-30. napjain. A tanítás kezdete november 3. Az iskolai év ünnepélyes megnyitásának idejét később közöljük. Az igazgatói irodában a szülők és növendékek délelőtti folyamán iskolai ügyekben mindig felvilágosításokat kaphatnak. — Távbeszélő számunk: 18-61. Igazgató-ság.

Adomány a Vöröskeresztnek. Tizenhárom nagyváradai hordár, névszerint: Szabó Sándor, Kardos Károly, Szőke Elek, Dienes Sándor, Klempáczy Ferenc, Török Gyula, Piskóti Lajos, Nagy József, Csáki Imre, Bégányi Károly, Szabó Sándor, Marozsán György és Szabó Rudolf tizenhat pengőt gyűjtött össze és azt lapunk útján a Vöröskereszt nagyváradai irodájának ajánlotta fel. A követésre méltó nemes tettért ezúton mondunk köszönetet.

Ingyenes cukornélküli befőzőtanfolyam. A Zöldkereszt ezidén is megrendezi ingyenes cukornélküli befőző tanfolyamát a gróf Bethlen György fasor 18. (Bunyitay liget) sz. alatti Központi Egészségházban. A tanfolyam heti két délutáni órával történik, 5-7 óráig, szeptember 6-án kezdődik. Minden érdeklődőt szívesen látnak. Jelentkezés csütörtöki napokon délután 5-7 óráig ugyanott, vagy írásban: az Egészségvédelmi Főosztályhoz címén.

2.80 kilogramm a lisztadag szeptember 1-től kezdve 2*10 kilogramm fehér lisztet és 70 deka EB lisztet szolgáltatnak ki

Nagyvárad thj. város polgármestere 4649-1943. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:
 Értseim a város közönségét, hogy a fennálló rendelkezések értelmében 1943 szeptember 1-től kezdve a havi liszt fejadag az eddigi 2 kilogrammról 2.80 kg.-ra lesz felemelve, vagyis a kereskedők heti 70 dekát szolgál-

Haláltánc

Főszereplői: Goll Bea, Uray, Lázár Mária, Somlay
 Csütörtökön utoljára:
Semmelweiss Pénztől a CASINO-ban

Halálos késszurás az ökör nyelve miatt Székesfehérvárról jelentik: Magyar Távirati Iroda: Pintér Mátyás és Neidlinger Mátyás pusztavámi lakosok összetájkoltak az utcán. Pintér ökrököt vezetett és ezek a nagy melegben meguyalták Neidlinger házának küszöbét. Ezen összeveszték és ökölmentek. A verekedés hévében Pintér hicskát iántott és Neidlingert leszurta. Neidlinger kevés idő múlva meg is halt. Pintér rögtönítelő bíróság elé kerül, mert a gyilkosságot este 10 óra után követte el.

Értseim. A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok értesíti a nagyváradai nyilt. árusítási üzlettel rendelkező textilkereskedőket, hogy az u. n. „textil bevásárlási könyv” kiosztását folyó évi augusztus hó 26-án megkezdji és pedig augusztus hó 26-án A-K betűig, 27-én K végig, betűvel kezdődő kereskedők részére. A könyvecskék a titkári hivatalban a hivatalos idő alatt 9 óratól 1 óráig vehetők át. A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok titkári hivatala jelenleg Szent László-tér 4. sz. (Sas palota) I. emeleten van. Nagyvárad, 1943. aug. 23. A Nagyváradai Kereskedelmi Csarnok.

Valamennyi m. kir. adóhivatali tisztviselő belépett a Székely Hadosztályba

Nagyvárad, augusztus 26. A Székely Hadosztály Eyyesület Nagyváradai Főszékének lapunkban közzétett felhívására, a nagyváradai m. kir. adóhivatal közszeretben álló, azilis főnöke és valamennyi tisztviselője és alkalmazottja egyhangu lelkesedéssel lépett be a Hadosztályba. Az ország ezen legnagyobb adóhivatalának hazafias meguyilatkozása követendő például szolgál valamennyi magyar ember számára.

Semmiféle magánépítkezésre nem adnak engedélyt. Mint az illetékes anyaggazdálkodási helyről közlik, hogy további intézkedésig semmiféle magánépítkezés megkezdésére nem adnak engedélyt. A rendelkezésre bocsátható anyagot tatarozásra és javításra kell felhasználni. A magánépítkezéseket további intézkedésig megszüntető rendelkezés azonban nem vonatkozik az elemi károk és csapások esetére.

Japán júniusi hadi eredményei. Nankingból jelentik: (MTI.) A NTI jelenti: A Kinában harcoló japán haderők sajtóosztálya közölte azokat az eredményeket, amelyeket a japán erők július havában Kinában elértek. Az ellenség 1464 hslottat hagyott a osatateren, 6856 kínai katonra került fogságba, 24 különböző űrméretű ágyu, 187 nehezegeppuska, 4870 puska, 549 gránátvető, 9200 grínát és nagymennyiségű fegyver, lőszer, ruházati cikk és egyéb hadianyag került japán kézre. A japánok vesztesége mindössze 39 halott volt.

A Vas- és Fémipari szakosztály felhívja tagjai figyelmét, hogy szesz és enyv utalványait a legrövidebb időn belül vegyék át a szakosztályi irodában, mert különben az utalvány hatályát veszti. Továbbá értesítjük a bádogos mestereket, hogy a kiuntalt cement átvétele végett f. hó 30-án jelentkezzenek Antony és Vargha cégnél. Elnökség.

Felhívás az ipartestületi előljárókhöz Az Ipartestületi Elnökség felhívja az előljáróság összes tagjait és a szakosztály elnökeit, hogy a m. kir. nagyváradai honvéd állomásparancsnokság meghívására, a néhai vitéz nagybányai Horthy István Öfóméltósága halálának évfordulóján tartandó istentiszteleteken magyaros vagy sötét ruhákban okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. A római katolikus Székesegyházban az ünnepély kezdete pénteken délelőtt 9 órakor, a gróf Teleki-utcai református templomban fél 9 órakor lesz az istentisztelet megtartva. Mindkét helyre festületileg vonulunk fel, ezért gyülekezzünk az ipartestületnél, a reformátusok 8 órakor, a római katolikusok fél 9 órakor. Az Ipartestület Elnöksége.

Mázsaszámra lopta az olajpogácsát a megtévedt éjjeli őr

Öt óra alatt kinyomozta és elfogta a váradi rendőrség a tolvajt és orgazdát

Nagyvárad, augusztus 26. Tegnap feljelentés érkezett a nagyváradai rendőrségre, amelyben vitéz Györi Ferenc, a nagyváradai Vegyi és Élelmiszer Ipari R. T. cégjegyzője előadta, hogy a gyár raktárából ismeretlen tettesek naprafogó olajpogácsát lopnak. A gyár raktárában 4-5 mázsa hiányt állapított meg s a feljelentésben a tettesek kinyomozását kérte.

A rendőrség bravuros nyomozással 5 óra leforgása alatt kézrekerítette a tettest Tóth Károly, Tessedik Sámuel-utca 16. szám alatt lakó éjjeli őr személyében. Kitént a nyomozás adataiból, hogy az éjjeli őr visszaélt a gyár bizalmával és a rábizott raktárkulccsal a raktárt hajnali 4-5 óra között rendszeresen kinyitotta, majd hátszakiában naponta 5-6

tathatnak ki a lisztjegyre, még pedig úgy, hogy az első harmadik és negyedik lisztjegyre fehér lisztet, a második lisztjegyre mindig EB lisztet kell, hogy kiadjanak. Figyeimzettem a kereskedőket, hogy azon lisztjegyre, melyekre EB lisztet kell kiadniok, EB liszt helyett tésztaárut nem szolgáltatathatnak ki.

kiló olajpogácsát lakására vitt. Ilyen módon 520 kiló olajpogácsát lopott ez év április óta. A zárolt cikket azután Gáspár Lajos, Gózsdu-utca 20. szám alatt lakó kertésznek ajánlotta fel, aki valóságos gyűjtőtelepet létesített azzal a szándékkal, hogy az olajpogácsa egy részével sertéseket hizlalnak, a másik részét pedig eladják.

Sikerült is vevőt találniok. Bernát Sándor Kolozsvári-utcai fuvaros 60 pengőt fizetett mázsáuként, azonban a rendőri vizsgálat megállapította, hogy Bernát jóhiszeműen vásárolt, mert az eladók az olajpogácsát saját terméként ajánlották fel.

A rendőrség Tóth Károlyt és Gáspár Lajost kézrekerítette, majd a vizsgálat befejezésevel átkísérik az ügycszégre.

Milyen lovakat neveztek be a lóversenyek harmadik napjára?

Harmadik nap, szerda, szeptember 8-án:

I. Vitéz Muhr Albert emléktverseny. Gátverseny. 1000 P. Táv kb. 3200 m. (5 aláírás.)

1. vitéz Czánt E. szds id. stp her Aniss (fv.)

2. Kúzdý F. zls 6é p her Bele-Vele (fv.)

3. vitéz Lázár B. hdgy id. sz her Végzet

4. Mártonffy I. alezds 6é s k Volna

5. ——— 5é p k k Menyecske (fv.)

II. Magyar Lovaregylet díja. Gátverseny. 2000 P. Táv. kb. 2400 m. (14 aláírás.)

1. Bercesényi tüzerek 6é p m Ferkó

2. inámi Bolgar K. szds id. s m Ezresbankó

3. ——— 4é s m Hugó

5. Edith istálló 3é p k Szabadka

6. Gábor tüzerek 5é s m Gonosz Pista

7. Gombolaj E. urhölgy 4é p k Torma 3000 P

8. s Juricich tüzerek 3é p m Leffentyú

9. Kovács D. alezds. id. s her Sydney 3000 P

10. vitéz Lázár K. vögy 3é s k Bolero

11. Mártonffy I. alezds 5é s m Tancos

12. Nádaedy huszárok 3é stp k Dobosina

13. Pécsi vonatostály 3é s m Ipse

14. Pécsi vonatostály 3é s m Ipse

III. Székelyhídi díj. 1500 P. Táv. kb. 1200 m. (17 aláírás.)

1. Árpád huszárok 4é p k Baku

2. Bem lovas tüzere 4é stp m Dialittas

3. inámi Bolgar K. szds 4é s m Hugó

4. CsákJó ménés 4é s k Dorbázló

5. ——— 4é s k Trilla

6. vitéz Czánt E. szds 3é p her Fidéj

7. Edith istálló 3é p k Szabadka

8. öz. gróf Esterházy M-né 5é p her Tourbillon

9. Frangepán istálló 3é stp k Szipirtó II.

10. Gombolaj E. urhölgy 6é stp her Gábor

11. Gödöllői istálló 3é p m Báró

12. Jászkuh huszárok 3é stp k Hiltos

13. Klapka tüzerek 5é p k Gamine

14. Papolczy istálló 5é p k Jó napot!

15. Patay S. ur 3é ez k Sirály

16. Dr Polgár J. ur 4é p k Forma

17. Gr. Stubenberg J. 3é p m. Presto

IV. Földművelésügyi Minisztérium díja. Buceu verseny. 1500 P. Táv. kb. 1800 m. (18 aláírás.)

1. Árpád huszárok 4é p k Baku

2. Bogyai P. szds 5é stp m Göre Gábor

3. CsákJó ménés 4é s k Trilla

4. vitéz Czánt E. szds 3é p her Fidéj

5. Edith istálló 6é p m Fasér

6. Ebrnberger F. szds 6é s m Ripacs

7. ——— 3é s m Vitéz

8. Öz. gróf Esterházy M-né 5é p her Tourbillon

9. Frangepán istálló 3é stp k Szipirtó II.

10. Gábor tüzerek 4é p k Legényfogó

11. Jászkuh huszárok 3é stp k Hiltos

12. Jurisich tüzerek 3é p m Leffentyú

13. Kinizsi tüzerek 3é p k Lebbencs

14. Klapka tüzerek 5é p k Gamine

15. vitéz Lázár K. vögy 3é s k Bolero

16. Mártonffy I. alezds 6 é s k Volna

17. Papolczy istálló 3é p k Jó napot!

18. Gr. Stubenberg J. 3é p m Presto

Ugyanezen napon futják le a Csokalyi díjat, a Nagyváradi Városi Vasut díjat, a Félixfürdői díjat és a Magyar Ujtoyerseuy Egyesület díját, melyekben újto jlovak indulnak. Ezek indulóira visszatérünk.

SPORT

158.925 magyar úszó

A Magyar Lapok számára írta: dr RUDOLF LORANT egyetemi magántanár

Az úszósportnak, illetve az úszástudásnak diplomáciai, harcászati, népegészségügyi, életvédelmi, gazdasági és versenysport jelentőségét felismerve a Magyar Úszó Szövetség 1935. évben vitéz Bély Alajos altábornagy a Magyar Ifjúság Országos Vezetőjének, az Úszó Szövetség akkori társelnökének nagyvonalú elgondolásai alapján az úszósport szervezést egészen új alapokra fektette; három új szervezési elvet állított fel és pedig a mennyiségi, a minőségi és a kettő szétválasztásának elvét.

Mennyiségi elv gyakorlati alkalmazása

Úszástudás katonai erény. (f)

zása elsősorban azt jelenti, hogy minden magyar fiú és leány már zsenge gyermekkorában sajátítsa el az úszástudást, mert Plato szavaival élve az úszástudatlanokat az analfabétákhoz kell hasonlítani.

De a mennyiségi úszósport célkitűzése az is, hogy a nagy tömegekben állandóan ébrentartsa az úszástudás gyakorlásának a fontosságát és reábirjon minden egységes nőt és férfit, hogy a szigorúan vett versenysport és csúcseredményekre való törekvés nélkül is állandóan gyakorolja az úszást. A mennyiségi úszósport tehát nem egyéb mint céljaiban öntudatosított tömegúszósport.

Ezzel szemben áll a csúcseredményekre törekvő minőségi úszósport. A kettő közötti szoros kapcsolat közhely már és így erre még csak utalni sem kívánok.

Annál inkább érdeklődésre tarthat számot az egyetemes magyar úszósport szervezésében felállított mennyiségi és minőségi sport szétválasztása elvének rövid megvilágítása.

Ez az elv azt jelenti, hogy a mennyiségi és minőségi elvek tökéletes érvényesülése érdekében az úszósport szervezetben, — ideértve természetesen elsősorban a személyi kérdést, — lehetőség szerint szét kell választani a kétféle sportot. Ugyanis mindkettő más lelkiületet kíván meg a szervezőktől. Ezt a kétféle beállítottságot nehéz összeegyeztetni és legtöbb esetben, — amit gyakorlati példák is igazolni tudnánk, — hol az egyik, hol a másik sport szenved súlyos sé-

Singapurt a japán úszók vették be. (ze)

selmet. Ezt az elvet szolgálja többek között az is, hogy az Úszó Szövetség a minőségi sporttól teljesen függetlenül és önállóan megszervezte a Mennyiségi Úszósport Szervezője és Előadója tisztségeket.

A Magyar Úszó Szövetség mennyiségi sporttevékenysége igen szép eredményt tud felmutatni amelyről az évi statisztikák alapján az alábbiakban adhatunk számot:

1935. évben, az első Országos Úszó Hét esztendejében 21.183 fő: — 1936. évben 4.517 fő: — 1937. évben 12877 fő: — 1938. évben 11.521 fő: — 1939. évben 18.623 fő: — 1940.

évben 11.149 fő: — 1941. évben 15.558 fő: — 1942. évben, a Második Országos Úszó Hét esztendejében 63.425 fő: — vagyis összesen 158.925 főt mozgató meg az Úszó Szövetség 8 szervezési évben, ami pompás, szinte példanélküli eredmény világszerte is, a sajnós még ma exkluzívabb jellegű úszósportban.

Az Úszó Szövetség ez évben is kiadta — éspedig ezúttal tetszetős kis nyomtatott füzetben — Mennyiségi Munkaprogramját, amely három önálló fő részre oszlik: a szeptember hó 8-án vagy 12-én megrendezendő Országos Úszónapra; — az ugyancsak szeptember hónapban — lehetőség szerint az Országos Úszónappal együttesen megrendezendő Búvár Kund úszóversenyekre — és az iskolák valamint a városok közti Kisok úszóversenyekre.

Ezúttal csupán az első két részről kívánok röviden megemlékezni.

Az Országos Úszónapon részt vehet az a magyar fiú és leány, aki ez évben tanult meg úszni. Ennek előkészítésére szolgálnak a különböző tömegúszóiskolák. Ilyen tömegúszóiskolákat elsősorban a leventeszervek, továbbá a Kisok és a Musz helyi megbízottak szerveznek.

A Búvár Kund Úszóversenyek pedig két részre oszlanak: a jelvény-szerző és az emlékvetet versenyekre.

Az előbbin vaglyagasan bronz, ezüst, vagy arany Búvár Kund jelvényt nyeri el az az úszó, aki az előírt színtől eléri; — az utóbbit pedig a helység legjobb ifjúsági és fiú úszója kapja, tehát helységenként csupán két emlékvetet kerül kiosztásra. Az emlékvetettel együtt a győző megkapja „A város legjobb ifjúsági”, illetve „fiú úszója” büszke címet is.

A mennyiségi munkaprogram két részének az úszók ezreit kell ez évben ismét a rajhoz állítani. Természetesen komoly eredményt csak az esetben remélhetünk, ha a helyi szervezők következetes és azzal a lelkiismeretes és odaadó munkával fognak dolgozni a magyar ifjúság érdekében amely önzetlen és áldozatkész munkát íj. Horthy Miklós, a Magyar Úszó Szövetség elnöke a Mennyiségi Munkaprogram bevezető szövegében valamennyi magyar úszószervezőtől kér és elvár.

A magyar úszóvilághíre

kötelezi Tanuljon meg

mindenki úszni, mert csak

így tudjuk ezt megőrizni. (ra)

eléri; — az utóbbit pedig a helység legjobb ifjúsági és fiú úszója kapja, tehát helységenként csupán két emlékvetet kerül kiosztásra. Az emlékvetettel együtt a győző megkapja „A város legjobb ifjúsági”, illetve „fiú úszója” büszke címet is.

A mennyiségi munkaprogram két részének az úszók ezreit kell ez évben ismét a rajhoz állítani. Természetesen komoly eredményt csak az esetben remélhetünk, ha a helyi szervezők következetes és azzal a lelkiismeretes és odaadó munkával fognak dolgozni a magyar ifjúság érdekében amely önzetlen és áldozatkész munkát íj. Horthy Miklós, a Magyar Úszó Szövetség elnöke a Mennyiségi Munkaprogram bevezető szövegében valamennyi magyar úszószervezőtől kér és elvár.

Rácz Miklós a

keresztény inact'

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Teljesen új barna-drapp, csikos szalag-ridikül eladó. Cim a kiadóban.

Jóhangu cimbalom olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Borok eladók. Megtekinthetők délelőtti órákban, Váradezőllő, plébánia, 601

Barokk stílusú ebédlő, íróasztal, hármas előszoba szekrény, 4 m. Aszmszter szőnyeg eladó. Cim a kiadóban. 586

Moslék eladó. Mátyás Étterem, Szilágyi Dezső-u. 5. 695

Allást nyec

LAPKIHORDÓT keresünk, gyakorlatok előnyben, Jelentkezés a kiadóhivatalban.

Kocsigazdát keres Dreher-Haggenmacher Nagyváradi Sörgyár azonnali belépésre. Jelentkezni lehet a váradszőlősi telepen délelőtt 10—12 óra között. 598

Mindenes főzőnőt azonnalra keresek. Andriksa, Ritoók Zs.-u. 15. 610

Keresztény perfekt gép- és gyorsíró-átíró-alkalmaztatásra keres dr Dobay Kálmán ügyvéd irodája, Szaniszló-utca 4. szám, Lehet kezdő is. 699

Tanulóleányt jó családból felvesz Hedrich szalon, Rákóczi-ut 21. 698

Irodai tisztviselő (esetleg férfi) gyors- és gépirás tudással felvételt nyerhet. Tűzoltóparancsnokság Nagyváradi. 607

Keresztény fiatal, jómódoru cipőkereskedő segéd állást nyerhet a Reichard-cégnél, Rákóczi-ut 4. Előnyben részesül kirakatrendezésben jártas. Sajátkezü írásbeli ajánlat feltétlenül megkívánatik. 696

Különféle

RÁCZ MIKLÓS

könyvelési szakiroda vállal mindenféle könyvelést, szakértői munkát. Mérlegképes könyvelővé kiképez 24 óra alatt. Rimanóczy-u. 8. I. 5. Ritoók-u. 55. Sztarill-ház. 611

Fertőtlenítést, poloska, molylegy és mindennemű férgek irtását 38 évj gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Keresem Beniczki (Kállai) Ernő volt pénzügyi tisztviselő, bukaresti menekült tartózkodási helyét. Aki tud róla, értesítse öz. Mitykó Lajosné, Budapest XIV. Szugló-u. 86. I. em. 610

Kölesön 5 éves, 5 és fél szazalekos költségmentesen „Hiteliszővekezetnél”. Bethlen István-u. 6. kapható. 693

Ingatlan

Eladó több beköltözhető magánház, bérház és üzletház, telkek, szőlők. Tatabánya, Szigliuti-u. 12. 493

Három kis hold erdő eladó. Cim a kiadóban. 585

Lakás

Keresek 2 szobás, konyhás lakást a nagyalomás közelében. Címeket a kiadóba kérek. Ügynököt díjazok. 66

Elveszett

Elveszett Honfy Jenő nevre kiállított fűszer vásárlási könyv és benne 2 drb kenyérgyeg. Megtaláló adja le a Magyar Lapok kiadóhivatalába. 591

KIADÓTULAJDONOS:

szent LASZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Feltalás kiadó. Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc • Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda Rt. környörgőjében, Nagyváradi, Szilágyi